

DATUM	3-11-2015
AAN	Commissie MME
VAN	Mariëtte Pennarts-Pouw
DOORKIESNUMMER	3500
ONDERWERP	Varend ontgassen

In dit memo geef ik u informatie over mijn geplande aanpak van het varend ontgassen van benzeen en benzeenhoudende mengsels door binnenvaartschepen.

Inzet provincie Utrecht varend ontgassen

Het ontgassen (van restladingdamp) door schepen is ongewenst omdat het overlast veroorzaakt en vanwege de schadelijke eigenschappen voor de gezondheid van de stoffen die vrijkomen in de lucht. De inzet van de provincie Utrecht is primair om te komen tot een landsdekkende oplossing van het ontgassen door de binnenvaart. In IPO-verband is gesproken over het verbieden van varend ontgassen en is een brief aan de staatssecretaris gestuurd met het verzoek om zo snel mogelijk het varend ontgassen van benzeen en benzeenhoudende stoffen te verbieden. Een landsdekkend verbod zal echter niet op korte termijn van kracht zijn.

Internationale en landelijke aanpak

Het ministerie van I&M werkt aan een (inter)nationaal verbod van varend ontgassen door middel van een wijziging van het CDNI, het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn en Binnenvaart. In overleg tussen de 6 Rijnsoeverstaten voor de binnenvaart op de Rijn en de Moezel wordt deze wijziging opgesteld, in een werkgroep waarin ook het bedrijfsleven zit. Het doel is om eind 2015 tot een aanpassing van het verdrag te komen. Eind september is echter in de bijeenkomst van deze werkgroep nog geen overeenstemming bereikt over het tekstvoorstel van het verbod. Er wordt gekeken of het toch nog mogelijk is om in december een tekstvoorstel aan de verdragspartijen voor te leggen. Dan volgt een ratificatieprocedure. Deze ratificatie duurt mogelijk twee jaar, maar in de tussentijd kan worden vooruitgelopen op uitvoering van het verdrag door middel van nationale regelgeving. Dan worden de voorbereidingen getroffen om de inhoud in nationale regelgeving om te zetten, waarschijnlijk in het Scheepsafvalstoffenbesluit.

De kans bestaat dat er in december géén overeenstemming is voor een aanpassing van het CDNI. Dan kan de staatssecretaris nog overgaan tot nationale regelgeving, die op zijn vroegst begin 2018 in werking zou kunnen treden. Het is onzeker of de staatssecretaris voor de nationale route wil kiezen als internationale overeenstemming uitblijft.

Green Deal

De Vereniging van de Nederlandse Petroleum Industrie (VNPI) en de Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI) hebben al eerder in een brief aangegeven dat de leden worden opgeroepen vrijwillig het ontgassen van benzeen te staken. Vooruitlopend op de aanpassing van het CDNI heeft het ministerie van I&M getracht om te komen tot een Green Deal met het bedrijfsleven, op basis van de concept-verdragstekst, maar het bedrijfsleven achtte dit niet nodig. Dit betekent echter niet dat het bedrijfsleven op voorhand overgaat tot het staken van varend ontgassen.

Alternatieven voor het ontgassen:

Voor het ontgassen zijn alternatieven beschikbaar:

- Ontgassen bij een ontgasinstallatie waarbij de stoffen verantwoord en definitief worden verwerkt;
- Dedicatievaart: hierbij wordt het schip voorzien van dezelfde lading en is ontgassen niet nodig;
- Compatibel varen: wanneer de nieuwe lading van een schip compatibel is met de vorige lading, dan zijn de restladingsdampen niet negatief van invloed op de nieuwe lading. Ontgassen is dan ook niet nodig.

Aanpak van de provincie Utrecht

Wanneer in december van dit jaar geen overeenstemming wordt bereikt over aanpassing van het CDNI, heeft het de voorkeur om te komen tot een aanpak in afstemming met andere provincies. Zeeland heeft aangegeven dat er géén provinciaal beleid komt om het ontgassen van benzeenhoudende stoffen in Zeeuwse wateren te verbieden. Deze provincie wacht op internationale regelgeving. Ook de provincies Noord-Holland en Gelderland wachtten aanvankelijk op (inter)nationale regelgeving, maar zij willen het probleem nog nader inventariseren. Een eerste stap betreft dan ook een gezamenlijke inventarisatie van de problematiek. Op basis van de resultaten hiervan zal ik verdere stappen zetten.

Mocht blijken dat (inter)nationale regelgeving op korte termijn niet is te verwachten, is het mogelijk om een verbod op varend ontgassen op te nemen in de PMV, zoals de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant dat ook hebben gedaan. Bij voorkeur wordt de wijziging van de PMV afgestemd met de andere provincies. Dit voorkomt een 'waterbedeffect' waarbij het varend ontgassen zich verplaatst naar provincies waar nog geen verbod is. Ook voorkomt een gezamenlijke aanpak dat de (inter)nationaal georiënteerde binnenvaart geconfronteerd wordt met verschillende verboden per provincie. In Zuid-Holland en Noord-Brabant geldt vanaf dit jaar een verbod op het ontgassen van benzeen en vanaf 2016 een verbod op het ontgassen van benzeenhoudende stoffen door middel van een aanpassing van de PMV. In 2017 wordt daar een verbod voor de overige damp-gevaarlijke stoffen aan toegevoegd. Het nadeel van een (inter)provinciale aanpak is dat de provincies zelf verantwoordelijk zijn voor het toezicht en de handhaving. Het voordeel van deze aanpak is dat we op kortere termijn het probleem van varend ontgassen kunnen aanpakken. .

Uiteraard stem ik een eventueel proces om tot komen tot een aanpassing van de PMV af met alle betrokken partijen, onder andere de betrokken gemeenten, de Omgevingsdiensten (voor de bespreking van de inhoud van de regeling, mede op basis van de binnengekomen klachten), het bedrijfsleven (ter informatie en afstemming), met het ministerie van I&M en Rijkswaterstaat (in verband met de toezicht en handhaving) en met de omliggende provincies (gezien het waterbedeffect). De organisaties van het bedrijfsleven betreffen de verladers en de vervoerders: EVO, VNCI, VNPI, Binnenvaart Logistiek Nederland (BLN) en het Centraal Bureau voor de Rijn- & Binnenvaart (CBRB). Een eerste overleg heeft al plaatsgevonden.

Vooruitlopend op een nationale aanpak wordt gekeken hoe we het ontgassen in de provincie Utrecht beter kunnen monitoren, bijvoorbeeld door het installeren van 'e-noses'. Deze elektronische neuzen helpen om gevaarlijke gassen én hinderlijke geuren op te sporen. Door een aantal neuzen langs vaarwegen in de provincie Utrecht te plaatsen krijgen we een beter zicht op het ontgassen en heeft dit mogelijk een preventieve werking.

Vervolg: In het eerste kwartaal van 2016 zal ik u informeren over de voortgang.